

KUTSU

Digi arkeen -neuvottelukunta (VM021:00/2020) kutsuu sinut mukaan keskustelemaan aiheesta

Hyvinvointi ja osallisuus digitaalisessa yhteiskunnassa

Pyöreän pöydän keskustelu aiheesta järjestetään

torstaina 29.10.2020 kello 9.00-12.00

Keskustelun tavoitteena on luoda yhteistä ymmärrystä digitaalisesta hyvinvoinnista ja osallisuudesta sekä laatia ehdotuksia toimintatavoista, joilla niitä voidaan parhaiten edistää.

Keskustelemaan kutsutaan aiheen asiantuntijoita järjestöistä, tutkimussektorilta, valtionhallinnosta ja kunnista sekä elinkeinoelämästä.

Kutsu on henkilökohtainen. Jos olet itse estynyt, voit lähettää tilallesi toisen henkilön.

Tilaisuus järjestetään verkkoseminaarina ja osallistumislinkki lähetetään ilmoittautuneille erikseen.

Ilmoittauduthan mukaan viimeistään 23.10.2020 [linkki Webropol-lomakkeelle](#).

Toivottavasti pääset mukaan!

Digi arkeen -neuvottelukunta

29.10.2020 Hyvinvointi ja osallisuus digitaalisessa yhteiskunnassa

8.30 Tekninen sisäänkirjautuminen – yhteys verkkotilaisuuteen avataan

Tilaisuuden ohjelma:

9.00 Tervetuloa pyöreään pöytään

Avaussanat, kuntaministeri Sirpa Paatero

Päivän tavoitteet ja ohjelma

9.15 Osallistujien odotukset

9.30 Keskustelun teemojen alustukset:

Mitä on digihyvinvointi - Anna Rotkirch, tutkimusprofessori,

Väestöliitto ja johtava asiantuntija, valtioneuvoston kanslia

Mitä on digiosallisuus - Olli Kuusisto, erikoistutkija, VTT

Ohjeistus työskentelyyn

9.50 Pyöreän pöydän keskustelut pienryhmissä

10.30 Tauko

10.50 Pyöreän pöydän keskustelut pienryhmissä jatkuu

11.30 Yhteinen oivallusten ja avointen kysymysten kokoaminen

11.50 Tilaisuuden arviointi ja seuraavat askeleet

12.00 Tilaisuus päättyy

Tilaisuuteen valmistautumisen tueksi lähetämme tämän kutsun liitteenä taustamateriaalin, jossa on avattu keskustelun teemoja ja niihin liittyviä kysymyksiä.

Ilmoittautumisesi yhteydessä voit myös lähettää järjestäjille ajatuksia tai huomioita, joista sinusta olisi tärkeää keskustella.

Digi arkeen -neuvottelukunta on yhteistyö- ja vuoropuhelukanava kansalaisjärjestöjen, tutkijoiden, eri viranomaisten ja julkisten palveluiden digitalisoinnista vastaavan valtiovarainministeriön välillä.

Lisätietoja:

[Digi arkeen –neuvottelukunta](#)

[Tapahtumasivu vm.fi-sivustolla](#)

Digi arkeen -neuvottelukunnan sihteeristöltä:

Johanna.Nurmi@vm.fi; Suvi.Savolainen@vm.fi; Pirre.Laaksonen@vm.fi

Taustamateriaali: Hyvinvointi ja osallisuus digitaalisessa yhteiskunnassa -pyöreän pöydän keskustelu 29.10.2020

1. Tutkimustietoa ja määrittelyjä

Hyvinvointi

Digihyvinvointi on sosiaalista, fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia digitaalisten laitteiden ja palveluiden sisältämässä arjessa. Digihyvinvoiva ihminen estää liiallisen ruutuajan haittavaikutuksia hyvinvointiin ja hyödyntää palveluita hyvinvointiaan ja osallisuuttaan tukevalla tavalla.

Palvelut tukevat digihyvinvointia, kun ne:

- ovat hyödyllisiä ja ihmisten tarpeita vastaavia
- ovat helppokäyttöisiä ja mahdollistavat hyvinvoinnin hyödyt kaikille
- ehkäisevät haittoja ja tukevat läheisiä ihmissuhteita
- lisäävät osallisuutta
- ehkäisevät digisyrjäytymistä

Lähteitä ja lisätietoa: [Demos Helsinki Digihyvinvoinnin tiekartta](#)

Osallisuus

Osallistumisen eri muotoja yhteiskunnan toimintaan voidaan luokitella seuraavasti: tieto-osallisuus, suunnitteluosallisuus, päätöksenteko-osallisuus ja toimintaosallisuus.

Tieto-osallisuus

Organisaatio tuottaa riittävästi, selkeästi ja monikanavaisesti tietoa palveluista ja osallistumismahdollisuuksista.

Asukas/asiakas saa ja hänellä on oikeus saada tietoa palveluista ja osallistumismahdollisuuksista sekä tuottaa niistä tietoa.

Suunnitteluosallisuus

Organisaatio tarjoaa ja käyttää riittävästi erilaisia ja monipuolisia tapoja osallistua toiminnan ja palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Asukas/asiakas osallistuu itseään ja lähiympäristöään koskevaan toimintaan ja palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Päätöksenteko-osallisuus

Organisaatio tarjoaa ja käyttää riittävästi erilaisia ja monipuolisia mahdollisuuksia osallistua päätöksenteon valmisteluun ja päätöksentekoon.

Asukas/asiakas osallistuu itseään ja lähiympäristöään ja palveluja koskevaan päätöksentekoon.

Toimeenpano-osallisuus

Organisaatio tukee ja mahdollistaa konkreettisen osallistumisen

Asukas/asiakas osallistuu konkreettisesti toimintaan omassa lähiympäristössään ja osallistuu palvelujen tuottamiseen eri tavoin.

Lähde: Opas kuntalaisten osallisuuden arviointiin, Päivi Kurikka ja Sirkka-Liisa Piipponen, Kuntaliitto, 2020.

Yleisen osallisuusmäärittelyn lisäksi digiosallisuudessa korostuvat erityisesti saavutettavuus, löydettävyys, käytettävyys, sisältö, osaaminen, turvallisuus, luotettavuus, vuorovaikutus, infrastruktuuri ja sääntely. Muita digiosallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tekijöitä yksilön näkökulmasta ovat sosiaalinen asema, ikä, sukupuoli, vammaisuus, etninen tausta ja terveystilanne. Digitalisaatio muuttaa toimintatapoja, ja sen yhteydessä on varmistettava, että kaikilla on mahdollisuus ja riittävä tuki osallistua yhteiskuntaan ja sen tärkeisiin prosesseihin sekä kykyä huolehtia itsestään ja läheisistään. Digiosallisuus on viime kädessä yksilöjä koskettava yksilöllinen asia, jota tulee tarkastella ja kehittää käyttäjien näkökulmasta.

Lähde: Digiosallisuus Suomessa –VN TEAS-tutkimushanke, VTT ja Jyväskylän yliopisto

THL jaottelee osallisuuden ja erilaiset osallisuutta lisäävät toimet kolmeen osa-alueeseen:

- Osallisuus omassa elämässä: Mahdollisuus elää omannäköistä elämää; mahdollisuus määritellä, mihin toimintaan tai palveluun osallistuu
- Osallisuus yhteisöissä ja vaikuttamisen prosesseissa: Mahdollisuus kuulua itselle tärkeisiin ryhmiin ja yhteisöihin sekä vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin; mahdollisuus saada tukea vaikuttamiseen
- Osallisuus yhteisestä hyvästä: Mahdollisuus yhdessä tekemiseen; mahdollisuus päästä nauttimaan yhteisestä hyvästä ja osallistua yhteisen hyvän tuottamiseen ja jakamiseen. Yhteinen hyvä on toimintaa ja arvoja, josta seuraa arvostusta, kiitosta ja yhteyksiä muihin ihmisiin.

Linkkejä ja lisätietoa:

Kurikka, Päivi ja Sirkka-Liisa Piipponen, Kuntaliitto, 2020: [Opas kuntalaisten osallisuuden arviointiin](#)

[Digiosallisuus Suomessa VN TEAS-tutkimushanke](#), VTT ja Jyväskylän yliopisto

[Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet](#), THL

2. Pyöreän pöydän keskusteluun valmistautuminen

Haluamme pyöreässä pöydässä lähestyä digitaalisen osallisuuden ja hyvinvoinnin teemaa muutaman kysymyksen kautta.

1. Miten edistämme digitaalista osallisuutta yhteiskunnassa?
 - a. Mitkä ovat keskeiset yhteiskunnalliset prosessit, joihin pitäisi päästä osallistumaan digitaalisesti?
 - b. Minkä keskeisten digitaalisten palveluiden kautta osallisuus toteutuu?
2. Miten edistämme digitaalista hyvinvointia yhteiskunnassa?
 - a. Millaisia asioita ja kokemuksia Korona-aika on nostanut esille?
 - b. Miten huomioimme eri ryhmien digitaalisen hyvinvoinnin?
3. Miten saamme digitaaliset palvelut kuntoon?
 - a. Digitaalisten palveluiden käyttäjälähtöisiä arviointikriteereitä: Ymmärrettävyys, saavutettavuus, käytettävyys, helppokäyttöisyys, käytön motivaatio, käytön osaaminen, käyttökokemus.
 - b. Miten syntyy palveluntarjoajien motivaatio ihmislähtöiseen kehittämiseen ja yhteiskehittämiseen käyttäjien kanssa?
 - c. Miten huomioidaan eri käyttäjäryhmien tarvitsema kohdennettu tuki?

Pyydämme, että pohdit esitettyjä kysymyksiä, erityisesti omien havaintojesi ja kokemustesi kautta.

Kirjaa itsellesi muutamia muistiinpanoja ennen pyöreän pöydän keskustelua, seuraavalla sivulla avuksesi pohja ja kysymykset pohdittavaksi. Voit kirjata muistiinpanosi sähköisesti, tai tulostaa sivun ja koota ajatuksiasi kynällä paperille. Näin olemme kaikki valmiita hedelmälliseen ja monipuoliseen keskusteluun.

Tervetuloa yhteiseen ajattelun ja keskustelun prosessiin!

Miten edistämme digitaalista osallisuutta yhteiskunnassa?

Kysymys pohdittavaksi:
Mikä digitaalinen palvelu tai digitaalinen palvelutilanne viimeisen 12kk aikana on edistänyt / estänyt osallisuuttasi?

Kysymys pohdittavaksi:
Mitä kysymyksiä meidän pitäisi kysyä itseltämme ja muilta, jotta ymmärtäisimme digitaalisen osallisuuden hyvin?

Miten edistämme digitaalista hyvinvointia yhteiskunnassa?

Kysymys pohdittavaksi:
Mikä digitaalinen palvelu tai digitaalinen palvelutilanne viimeisen 12kk aikana on edistänyt / estänyt hyvinvointiasi?

Kysymys pohdittavaksi:
Mitä kysymyksiä meidän pitäisi kysyä itseltämme ja muilta, jotta ymmärtäisimme digitaalisen hyvinvoinnin hyvin?

Miten saamme digitaaliset palvelut kuntoon?

Kysymys pohdittavaksi:
Minkälaisia kokemuksia sinulla on ollut digitaalisten palveluiden kehittämisestä viimeisen vuoden ajalta?